

U KARAŠEVU**PJEVAČKI ZBOR FRANJO GLAVINIĆ**

Mješoviti pjevački zbor Hrvatskog Kulturnog Društva "Franjo Glavinić" iz Rovinja gostovao je 21., 22. i 23. listopada u Karaševu, kao gost Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj.

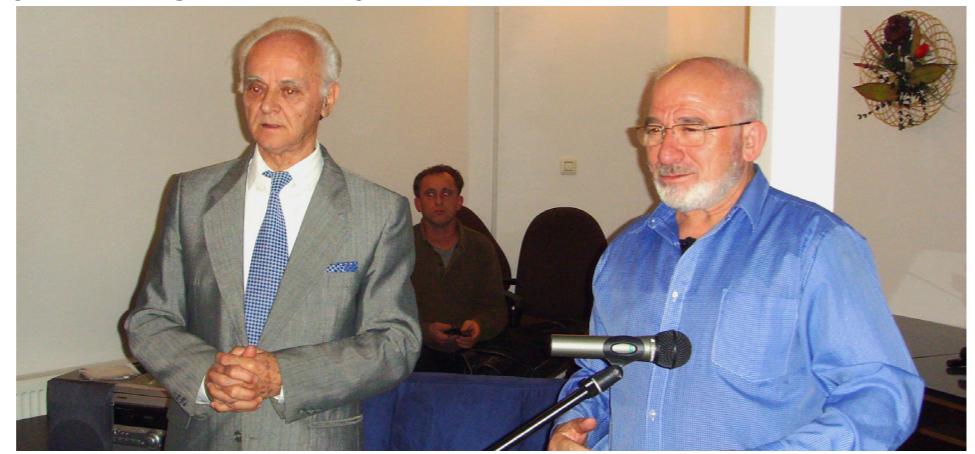
Kulturno društvo iz Rovinja osnovano je 1990. godine i organizira razne aktivnosti kao što su kulturne i društvene tribine, razna predavanja, a ima brojne sekcije među kojima se ističe mješoviti pjevački zbor, dramske i folklorne sekcije kao i književne radionice. Društvo je veoma poznato i po tome što svake godine organizira u Rovinju "Susret književnika hrvatskih manjina u susjednim zemljama s književnicima u R. Hrvatskoj". Posebni odnosi između ZHR i Kulturnog Društva "Franjo Glavinić" stvoreni su prošle godine, kada je u Rovinju ljetovalo 40 djece iz karaševskih sela zajedno s voditeljima i nastavnicima.

Za vrijeme trodnevnog boravka u Karaševu gosti iz Hrvatske su posjetili kapelicu na Kalvariji, svetište kod Svetе Marije Lurdske i neke znamenitosti iz obližnjeg grada Rešice. U subotu, 22. listopada, mješoviti pjevački zbor je četveroglasno pjevao na misi u Klokočiću, a nakon mise članovi zbora su bili pozvani u Klokočićki župni dom gdje su ugodno razgovarali i razmjenjivali mišljenja s vlč. Petrom Dobrom. Sutradan je zbor uveličao misno slavlje u crkvi iz Karaševa. Za vrijeme svećane mise, koju je u crkvi Marijina uzvišenja koncelebrirao vlč. Đuređ Patašan, mješoviti zbor je četveroglasno pjevao ulaznu i završnu pjesmu te druge religiozne skladbe kao što su Gospodine, smiluj se, Oče naš, Ave verum i Jaganje Božje. Nakon mise bio je predviđen kratki program zbora na otvorenoj



sceni u Karaševu, međutim, taj je poduhvat bio zasjenjen intervencijom vicikneza koji se upravo u tom trenutku odlučio obratiti se narodu okupljenom ispred općine umjesto da pozdravi goste, kako su to napravili klokočićki svećenik ili karaševski svećenik za vrijeme mise. Više ot toga, naš viciknez je smatrao da gosti Zajedništva su se trebali javiti komandi, te je nastavio govoriti i dok je zbor

nastupao na sceni.
Sve u svemu, gosti su se vratili doma puni lijepih dojmova i radosni što su u Rumunjskoj sreli bliske sunarodnjake koji su se pokazali izvrsnim domaćinima. Posebno ih je zadivio način na koji su Karaševci uspjeli sačuvati vjeru, jezik, tradiciju i običaje unatoč višestoljetnoj odvojenosti od matične zemlje.

Uredništvo**UREDNIŠTVO:**

ISSN KOD 1841-9925

Glavni urednik: prof. Milja RADAN

Urednici: Ivan DOBRA; Lina TINKUL;

Daniel LUKAČELA; Slavica MUSELIN

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URŠUL

Fotoreporter i grafički dizajn: Ljubomir RADAN

Adresa: Karašovo, Središnje sjedište ZHR-a

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

**REDACIJA:**

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal: prof. Mihai RADAN

Redaktori: Ivan DOBRA; Lina TINCUL;

Daniel LUCAČELA; Slavića MUSELIN

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URŠUL

Fotoreporter i designer: Liubomir RADAN

Adresa: Carașova, jud. Caraș-Severin,

Sediul central al UCR

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; Web: www.zhr-ucr.ro

U ovom broju / În acest număr:**ETNOGRAFSKI SEMINAR****ŠKOLSKA GODINA****ZASJEDANJE ODBORA**

str. 7

pag. 7

**DVOJEZIČNO GLASILO KARAŠEVSKIH I TAMIŠKIH HRVATA
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A UNIUNII CROAȚILOR DIN ROMÂNIA**



Godina: XIII
Broj: 57
prosinac 2009.
Anul: XIII
Nr. 57
decem. 2009

AMBASADOR IVICA MAŠTRUKO

Pri kraju isteka redovnog četverogodišnjeg mandata, dr Ivica Maštruko napustio je na osobni zahtjev dužnost veleposlanika Republike Hrvatske u Bukureštu.

Bio je četvrti po redu ambasador Republike Hrvatske u Bukureštu od osamostaljenja matrične nam države.

U bogatoj profesionalnoj karijeri dr. Ivica Maštruko je uspješno obavljao niz važnih diplomatskih funkcija. Bio je posljednji ambasador bivše Jugoslavije u Vatikanu, a obnašao je dužnost veleposlanika Hrvatske u Italiji, Grčkoj i Sloveniji. Neko je vrijeme bio i savjetnik za vanjsku politiku predsjednika Stjepana Mesića.

Tijekom četverogodišnjeg mandata veleposlanika u Bukureštu, dr. Ivica Maštruko je promovirao dobre političke odnose između Hrvatske i Rumunjske i imao je važnu ulogu u razvijanju ekonomskih veza dviju zemalja. Osobitu je pažnju poklanjao malenoj hrvatskoj zajednici s ovih



nastavak na 6 str.

ETNOGRAFSKI SEMINAR U ZHR-U

Rumunjsko-hrvatski etnološki seminar održan je 2. i 3. listopada u zgradi ZHR-a pod pokroviteljstvom Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj i Karaš-Severinske Filijale Društva Filoloških Znanosti.

DOGAĐAJI

Za razliku od prošlogodišnjeg dijalektološkog simpozija održanog u Zajedništvu Hrvata, kada su se vrni domaći i inozemni lingvisti i dijalektolozi aksirali u svojim radovima na mjesni govor Karaševaka i postojeću stručnu literaturu ili pak na istro-rumunjski dijalekt, ovaj put su se sudionici u svojim izlaganjima usredotočili na aspekte spiritualne, materijalne i narodne kulture (literarni folklor i folklor običaja) Karaševaka i banatskih planinskih sela. Svi su se sudionici složili da je materijalna i duhovna kultura Karaševaka veoma bogata i sačinjava neprocjenivo blago svakome zainteresiranome istraživaču, a ovakva vrsta seminara omogućava dublje i podrobnejše ispitivanje karaševskih običaja i tradicija, upravo onoga što smo skloni brzo zaboraviti. Stare karaševske kuće i salaši, onoliko koliko su uspjeli preživjeti brzo i općenito modernizaciji, na prvi pogled skromne i siromašne, svjedoče upravo o karaševskoj povijesti na ovim prostorima i načinu života karaševskog življa.

Prava je poslastica bila slušati referate L. Tinkul ili M. Lačchici o porodajnim običajima, odnosno tradicionalnoj nošnji karaševskih djevojka koje služe na altaru Sv. Marije, ili pak izlaganje M. Jukića o vilama, vilenjacima i vukodlácima u narodnoj tradiciji Karaševaka. Petar Hategan je govorio o karaševskom folkloru i autorskoj književnosti, Jakob Domaneant je govorio karaševskog kneza ispred općine podvrgnuo psihološkoj i



sociološkoj analizi, Gh. Popovici, P. Neiescu, E. Beltechi, Gh. Jurma i dr. u svojim su radovima govorili o narodnoj kulturi Rumunja iz planinskog Banata i zajedničkim običajima s Karaševcima. Izlaganje dr. Ioana Murariua, Hermeneutički eseji: „slavenski“ toponim llova, izazvalo je oštре reakcije prof. Iankova i prof. Radana, nakon što je autor referata nastao uvjeriti auditorij da su toponimi llova i Kurjačica latinskog podriječka.

Osim izlaganja i diskusija vezanih za etnološku baštinu Karaševaka sudionici su u sklopu seminara posjetili nekoliko starih karaševskih salaša, svetište Svetе Marije Lordske, kapelicu na Kalvariji i druge znamenitosti našega sela.

Na kraju seminara, prof. Milja Radan je zahvalio prisutnima na sudjelovanju i istaknuo da su investicije u očuvanju kulturne baštine naše zajednice važan prioritet Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj. Shodno tome, u Karaševu će uskoro započeti izgradnja jednog muzeja koji će u budućnosti biti središte kulturnog života naše zajednice. Zahvaljujući građi koju će čuvati, dodao je prof. Radan, -karaševska materijalna i nematerijalna kulturna baština- Muzej će budućim naraštajima omogućiti uvid u našu prošlost, u život pojedinca i karaševske zajednice na ovim prostorima.

Uredništvo



BLAGDAN SVIH SVETIH

U nedjelju, 1 studenoga 2009. godine, veliki je broj stanovnika iz Karaševa posjetio seosko groblje i pomolio se za one koje više nema.

Kao svake godine dosada, ljudi su uoči blagdana išli svaki dan da čiste, urede i polože cvijeće na grobovima svojih najmilijih. U nedjelju ujutro vlč. Đuređ Patašan je obilazio grobove i molio se za duše preminulih iz Nermida i Jabalča, a zatim je održao svetu misu u crkvi Marijina uzvišenja u Karaševu. Nakon mise karaševski je svećenik predveo procesiju vjernika prema karaševskom groblju. Ispred Isusovog križa vlč. je održao kratku propovijed o prolaznosti zemaljskog života i bezvježnosti života nebeskog, te istaknuo da su vjernici svojim dolaskom, molitvom, polaganjem svjeća i cvijeća dostoјanstveno odali počast preminulima.

Mjesno groblje iz Karaševa djelovalo je veličanstveno uz mnoštvo ljudi i stotine zapaljenih svjeća na okićenim grobovima. Karaševski svećenik je u nedjelju poslijepodne obilazio svaki grob i zajedno je s obiteljima molio za duše pokojnika. Cijeli je dan protekao u miru, tisini, molitvi i sjećanju na najbliže i najdraže. Ljudi su napustili grob-

lje kasno navečer, a na vječnim počivalištima svojih pokojnih su ostavili cvijeće i zapaljene svjeće.

Ove godine su unutar groblja napravljene dvije staze za brži prolaz ljudi, a stari istočni kameni zid zamijenjen je prelijepim zidom od betonskih ploča. To je početak prijeko potrebne sistematizacije karaševskog groblja, a ona se može provesti samo sa sloganom i razumijevanjem.



Na prvi pogled Karaševci se slažu sa sistematizacijom groblja, ali u isto vrijeme se protive kad staze dodirnu ili okrne grobove svojih pokojnika. To nagovještava da započeti proces nije lak posao, te da ga treba pažljivo izvoditi i sa strpljivim dogоворима sa svakim osobno, a ne brutalno, jer su grobovi osjetljiva stvar i još zaštićena zakonom.

Uredništvo

S-A DESCHEIS PRIMA FARMACIE LA CARAŞOVA

Situată în centrul localității Carașova, la nr. 274B, Farmacia Miryfarm Holistic SRL este o societate cu o gamă foarte variată de produse farmaceutice având posibilitatea de a aduce și medicamente la comandă.

Farmacia deschisă în urmă cu o lună de către familia Bogdan, are autorizație de la Ministerul Sănătății și îndeplinește toate normele tehnologice și igienico-sanitare, fiind dotată conform standardelor europene, cu instalații și echipamente moderne (capacitate de depozitare, frigidere, calculator, casă de marcat).

Locuitorii tuturor satelor carașoveniști pot beneficia de servicii medicale complete, iar în viitor farmacia va începe să elibereze și rețete compensate. Medicamentele sunt eliberate de personal autorizat și anume de un farmacist și de o asistentă. În trecut au existat încercări de a se înființa puncte farmaceutice în localitatea Carașova, dar ele au funcționat pentru perioade scurte de

timp. Amintim punctul deservit de Baciuna Petru în incinta Dispensarului uman și un punct de scurta durată tot în incinta Dispensarului din Carașova. Farmacia Miryfarm Holistic SRL este, în prezent o farmacie care răspunde standardelor europene privind datoria și deservirea. În caz de urgență,



farmacia va elibera medicamente și în afara programului.

Program de lucru

Luni - Vineri: 09:00 - 17:00

Sâmbătă: 09:00 - 13:00

Duminică: Închis

AUGUST ŠENOA

Hrvatski predrealizam naročito je obilježen književnim djelovanjem jednoga pisca, autora opsežnoga korpusa romana, inovatora proze i tvorca razvijenoga urbanoga jezičnoga standarda.

Zbog njegove veličine i udjela kojeg je imao u hrvatskoj književnosti, razdoblje oko njegove smrti naziva se Šenoino doba. August Ivan Napomuk Eduard Šenoa rodio se u Zagrebu 14. studenog 1838., od oca Vjekoslava i majke Terezije (rođ. Rabač). Obitelj Šenoa bila je germanizirana obitelj češko-slovačkog podrijetla.

Mladi će Šenoa maturirati (1857.) na zagrebačkoj gornjogradskoj gimnaziji i upisati se na Pravoslovnu akademiju. Od listopada 1859. studij će nastaviti u Pragu gdje će ostati sve do 1865. Kako na vrijeme nije položio sve ispite uskraćena mu je novčana pomoć i Šenoa se počinje baviti novinarstvom kako bi si osigurao novčane prihode. Iz Praga odlazi u Beč gdje radi u redakcijama listova Glasnoša i Slawische Bläter. U Zagreb se vraća 1866. i radi u redakciji lista Prozor. Dvije godine kasnije (28. ožujka 1868.) postaje gradski bilježnik, a 20. lipnja iste godine vjenčao se sa Slavom Ištavnić. Otprikljike mjesec dana kasnije (24. kolovoza 1868.) imenovan je umjetničkim ravnateljem Hrvatskog zemaljskog kazališta, a 1870. postati će dramaturg u istom kazalištu. Bio je i urednik društvenoknjževnoga

časopisa Vjenac i potpredsjednik Matice hrvatske. Prevodio je s njemačkoga, francuskoga, češkoga i engleskoga. August Šenoa preminuo je 13. prosinca 1881. u Zagrebu. Šenoa se okušao u svim književnim vrstama. U javnosti se prvo pročuo kao novinar dopisima iz Praga za Pozor, osobito političkim člancima i feltonima Praški listovi. Godine 1862. Šenoa udara temelje modernom hrvatskom feltonu, osigurava mu dignitet i pretvara ga u eminentno literarni žanr. U seriji feltona Zagrebulje ("Pozor", 1866-67; "Vjenac", 1877, 1879-80) izražajnim stilom i razornim satiričkim diskursom komentira aktualne, često negativne pojave u zagrebačkoj svakodnevničkoj odnarođenost, njemčarenje, lice-

Knjževnost



mjerje i konformizam.

Najveći je umjetnički domet ostvario ipak kao romanopisac. U skladu s literarnim programom koji je formulirao u kritičko-polemičkom tekstu Naša književnost, 1865, Šenoin je veliki romaneski projekt usmjeren na građu iz nacionalne povijesti te na suvremene događaje. Povjesni romani zauzimaju središnje mjesto u njegovu opusu. Napisao ih je pet: Zlatarovo zlato, 1871, Čuvaj se senjske ruke, 1875, Seljačka buna, 1877, Diogenes, 1878 i Kletva, 1880-81; nedovršeno djelo. U njima tematizira događaje iz različitih razdoblja hrvatske povijesti: sukob između Stjepka Gregorijanca i Zagrepčana u 16. stoljeću sa središnjom pričom o ljubavi između plemića i građanke (Zlatarovo zlato), važnu epizodu iz uskočke povijesti početkom 17. stoljeća (Čuvaj se senjske ruke), veliki sukob između feudalaca i seljaka u 16. stoljeću (Seljačka buna), političke spletke u habsburškoj Hrvatskoj u 18. stoljeću (Diogenes), događaje iz 14. stoljeća koji su preusmjerili hrvatsku

povijest (Kletva). Djela slijede model povijesnog romana koji je u europsku književnost uveo Walter Scott.

Šenoa je pisac velikih gesti, crno-bijelih likova, patosa koji je teško podnošljiv modernomu senzibilitetu. No, istodobno, on je tvorac monumentalnih masovnih scena, vrtoglavih prijeloma i preskoka u radnji, živopisno ocrtanih sporednih likova, te jezične invencije koja u bujici protoka događaja ostavlja dojam vitalnosti i snage.

U romanima i pripovijetkama s građom iz suvremenog života tematizira konkretne socijalne, političke i etičke probleme svojega vremena: gospodarske i moralne odnose između sela i grada (Prosjak Luka, 1879), raspadanja zadruge i život seljaka u okolini Zagreba (Barun Ivica, 1874), moralno i materijalno propadanje plemstva (Vladimir, 1879), odlazak seljačkih sinova na školovanje u grad te njihovo uzdizanje na društvenoj ljestvici ili propadanje (Prijan Lovro 1873), nemoral i rasipništvo u građanskim krugovima (Ilijina oporuka, 1876), tragedije i zanose naših učiteljica u prosvjećivanju sela (Branka, 1881). U tim djelima inzistira na psihološkoj i socijalnoj motivaciji pa je i fabula realizirana tako da pokazuje razvoj, karakter i motive djelovanja likova.

Zbog naglašene društvene kritike i analitičnosti, zbog interesa za klasne odnose i za aktualna kretanja na političkoj pozornici svojega vremena, ali i zbog načina modeliranja zbilje, njegov se stvaralački pristup već približava realističkoj paradigmi.

Velik je uspjeh postigao i svojim povjesticama - pripovjednim djelima u stihu s motivima iz povijesti (Propast Venecije, Smrt Petra Svačića, Šljivari, Anka Neretvanka, Vinko Hreljanović) ili iz narodne predaje (Božja plahtica, Kameni svatovi, Kugina kuća, Postolar i vrag, Gvozdeni div, Prokleta klijet, Mile Gojslavica). Karakterizira ih lakoća izraza, gipkost stiha, naglašena ritmičnost i, često, humoristički ton. Namjera im je ista kao i kod povjesnih romana: da budu sredstvo nacionalnog odgoja i prava škola rodoljublja.

Daniel Lucacela

ŞEDINȚA CONSILIULUI LOCAL CARAŞOVA

În data de 27.10.2009, începând cu ora 12,00, la Căminul Cultural din Carașova a avut loc ședința ordinată a Consiliului Local. Ordinea de zi a ședinței a cuprins 6 proiecte de hotărâre, capitolul Diverse și soluționarea cererilor adresate Consiliului Local.

Coalitia PDL - PNL din Consiliul Local al comunei Carașova a fost inițiatorea a două proiecte de hotărâre, ambele vizând Uniunea Croaților din România. Primul proiect de hotărâre s-a referit la modificarea H.C.L.



nr.8/25.02.1999 privind atribuirea în folosință gratuită pe termen de 99 de ani, Uniunii Croaților din România a unui teren în vederea construirii unui sediu. Cel de-al doilea proiect de hotărâre viza aprobarea rectificării de suprafață a nr. top 95/2, înscris în CF nr. 30214 Carașova, provenit din conversia de pe hârtie a CF nr. 4622 Carașova, situat în intravilanul comunei Carașova, de la suprafață de 1707 mp la suprafață de 2258 mp.

ciare ale unui anumit Ciurea Valentin, care au fost efectuate în absență reprezentanților Uniunii, precum și faptul că parcul de lângă sediu nu asigură elevilor un loc de joacă. Au omis însă să menționeze că proiectele de hotărâre încalcă prevederile POT-ului și PUG-ului, conform căror suprafață alocată construcției trebuie să fie de maximum 60% din suprafață totală. Datoria Consiliului Local este aceea de a adopta hotărâri

în virtutea legilor existente și nu schimbarea lor după propriul plac.

Reamintim cititorilor că UCR a primit în folosință terenul respectiv în anul 1999, iar parcul pe care l-a amenajat lângă sediul clădirii oferă atât elevilor cât și locuitorilor comunei un loc ideal de joacă și recreere.

Ce i-a determinat pe consilieri PDL-PNL să solicite după 10 ani de zile depozițarea Uniunii Croaților de suprafață respectiv – este o întrebare la care se poate răspunde foarte greu?! De ce n-au întreprins această acțiune în urmă cu un an, doi sau opt, de exemplu? Se poate lega inițiativa consilierilor locali de faptul că administratorul restaurantului „Rimerova sojka” a refuzat să plătească amendă ilegală dată de Primăria Carașova și a intentat o plângere către Judecătoria Reșița împotriva abuzului Primăriei? În orice caz, primarul comunei Carașova și reprezentantul UCR i-au avertizat pe consilieri coaliții asupra ilegalității și imoralității demersului pe care l-au făcut. Viceprimarul, în schimb, a avut o părere radical diferită față de cea a primarului și, împreună cu colegii din PDL și aliații din PNL, a votat pentru cele două proiecte de hotărâre.

Împotriva horărărilor ilegale ale consilierilor locali, UCR a formulat plângere prealabilă adresată Consiliului Local Carașova.

Redacția

U ČIJE IME KAŽJAVA INŽ. ADRIAN BOBAR

Nakon što je u kratko vrijeme novčano kaznio nekoliko vlasnika trgovačkih poduhvatnika iz Karaševa zbog neovlaštenog korišćenja javnih komunalnih prostora, inž. Adrian Bobar je nastavio u istom ritmu.

Ovaj put je na red došao Đuređ Rimer, ugostitelj kafića „Sojka“, kojega mu je Zajedništvo Hrvata zakonito dalo na korištenje, isto kao što mu je dalo i prostor u neposrednoj blizini kafića. Na tom prostoru Rimer postavlja za vrijeme ljetnih dana stolove, stolice i suncobrane, u svrhu dobre i kvalitetne ugostiteljske usluge.

Upravo je ta povremena terasa toliko smetala inž. Adrianu Bobaru, inače općinskom činovniku odgovornome i za javnu karaševsku površinu, da je on osobno došao kod Rimeru i uručio mu novčanu kaznu u vrijednosti od 250 leja, bez prethodnog upozorenja, navodno zbog ilegalnog korišćenja komunalnog javnog prostora. Kada mu je ogorčeni ugostitelj stavio do

znanja da terasa funkcioniра legalno jer se nalazi na prostoru kojega je koncesioniralo Zajedništvo Hrvata i za kojega postoje pisana dokumentacija, zbumjeni je inžinjer odgovorio kako mu novčanu kaznu ipak mora propisati jer će se u protivnom pobuniti svi ostali vlasnici koji su prije kažnjeni. Osim toga, inžinjeru su nastavak na 7 str.

SVETA PRIČEST

*Ima jedna pjesma koju tako često pjevamo: «Klanjam ti se smjerno...»
U njoj se nalaze riječi: «Pelikane nježni, Spasitelju moj...». Koji je smisao tih riječi, ili, zašto Isusa nazivamo pelikanom?*

Poglled iz kultura

staro vrijeme živjela je daleko na sjeveru velika ptica, bijela kao snijeg. Gnijezdo je sebi sačila na pećini blizu mora. Imala je troje mladih. Iz mora je donosila ribe, koje bi roneći ulovila. No, dogodilo se, da se more napunielo velikih santa leda i daleko se naokolo smrzlo. Tada iščupa sebi pelikan, tako bijaše ime ptici, meko perje s vrata i pokri njime svoje mlade, da im ne bude zima. Zatim odleti preko ledenih gora da vidi, nije li možda ostalo more gdjegod nesmrznuto. Ali toga nije našao nigdje i žalostan se vrati u gnijezdo.

Mladi, gladni otvaraju kljunčice i cvile za hranom. Toga pelikan nije mogao gledati. Pomno opet pokrije mlade, da im ne naškodi zima i opet odleti na široko more. Ogleda se naokolo, ali svuda led, a vodi ni traga. Pelikan sjede na led i počne kljunom kao sjekirom kljuvati tvrdu ledenu ploču, ne bi li došao do vode.

Muči se, ali leda ne može probiti. Krv mu teče po kljunu i mora otpočinuti. Žalostan se vrati kući, a već izdaleka čuje civiljenje svojih mladih. Zamrači se, hladan vjetar puše, a stari pelikan sjedi iznemogao i gladan u gnijezdu i grijije svoje mlade.

Drugo jutro skupi još jednom svu snagu i poleti na široko more. Gleda na sve strane, ali opet samo led. Još jednom sjedne na smrznutu ravnicu i stane kljuvati, dok ga ne ostavi snaga. Napokon, teškom se mukom podigne i odleti sav satrven u svoje gnijezdo.

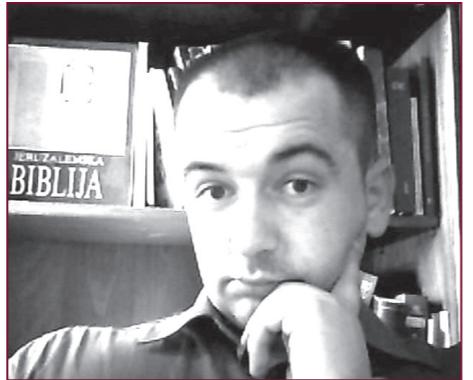
Kad je vidio, gdje mu mladi pogibaju od gladi, poče sebi na prsima čupati perje. Prokljuje meso, pregrize sebi žilu i drži otvorenu ranu nad zjievajućim kljunovima svojih mladih. Tako ih nasiti svojom krvlju, a



RELIGIJA

Nastade noć. Hladan vjetar puše po moru i buči po pećinama. Mališani mirno spavaju pod toplim perjem. Kad se ujutro izvukoše iz meke posteljice, otvore kljunčice i cvileći mole majku za hranu, ali majka se više ne ganu. Ubila je zima, bol i pomanjkanje krvi.

Isus Krist je u pravome smislu naš pelikan. Na križu je rastvorio prsi iz kojih je tekla božanska krv. No, prije toga, na posljednjoj večeri on nam daje svoje tijelo i krv za hranu. To je učinio da mi možemo duhovno živjeti. To nisu ni učenici odmah shvatili kao što ni mi ne razumijemo tu beskrajnu i nesebičnu Isusovu ljubav prema nama. Ni onih troje mladih nisu shvaćali pelikanovu ljubav, ali su je osjećali. Nisu bili ni oni svjesni kolika se nesebičnost krije u onoj otvorenoj žili koja im je davala snagu i ostavlja ih na životu, ali su je itekako



osjećali.

Prvi kršćani su često blagovali Kristovo tijelo i pili njegovu krv da bi ustrajali u progonstvima koja su ih cekala. Oni su sv. pričest nosili u posebnim posudicama kući da bi se prije hapšenja i polaska u tamnicu mogli pričestiti. Tertulijan piše da su i mornari nosili sa sobom posvećene hostije da bi imali pomoć u bjesnilu morskih valova.

Jesmo li razmišljali što se događa kad mi jedemo – blaguje običnu tjelesnu hranu? Pretvara se mrtvo u živo, strano prelazi u vlastito, tude meso postaje moje. Zato hrana koju jedemo nije samo «tankiranje» ili neki «kemijsko-fizikalni proces», već je to snaga da možemo živjeti i ići naprijed.

No, postoji jedno drugo jelo, a to je duhovna-božanska hrana. To je «živi kruh», to je sam Gospodin, koji nam se daje u bijeloj hostiji i u kaležu

vina. I kao što se zemaljska hrana pretvara i hrani naš organizam, tako i ovo duhovno jelo jača naš duhovni život.

Svi znamo što je to transfuzija. To je latinska riječ transfundere, a znači prelisti ili pretočiti. To je pretakanje krvi iz jednoga organizma

nastavak na 9 str.

FESTIVALUL VĂII CARAŞULUI

Ansamblul folcloric „Karașevska Zora” a participat și la cea de-a doua ediție a Festivalului Văii Carașului, desfășurat la Căminul Cultural din localitatea Grădinari (Kakovo), pe data de 18 octombrie 2009.

nastavak sa 4 str.

u drugi. Pričest, blagovanje Kristova tijela prava je transfuzija koja napunjava naše srce i naše žile nebeskom snagom. Zato je sv. Ivana Orleanska, kad su je osudili na smrt, zatražila sv. pričest, a onda je sama skočila na lomaču.

Naš Pelikan – Isus Krist daje nam svoje tijelo – meso i svoju krv da ostanemo u životu – na nogama. Ako smo zahvalni darovateljima krvi, jer spașavaju tuđe živote, koliko li ćemo više biti zahvalni ovom Pelikanu koji je spasio čitav svijet – čovječanstvo, davši posljednju kap iz svoga božanskog srca.

Prije nekoliko godina umro je kardinal Sjeverne Koreje Van Tuan. U zatvoru je bio 13 godina. Kako je izdržao? Krije je skrivao u sapunu da mu ga ne nađu komunisti, a svaki je dan govorio misu s tri kapi vina i kapljicom vode na svome dlanu. On veli: «Tako sam svaki dan mogao raširiti ruke, pribiti se na Isusov križ i piti s njime najgorči kalež. To mi je davalno snagu da izdržim i pobijedim.»

S Kristom se može sve izdržati. Njegovo tijelo i njegova krv daju nam snagu i jakost da možemo sve pobijediti i sve protivštine izdržati te konačno njemu u slavu doći. No, moramo mu biti i vječno zahvalni za njegovu posljednju večeru i krvavu ljubav velikoga petka.

vlč. Davor Lucacela

Obiectivele acestei acțiuni cultural-artistice, organizată de către Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Caraș-Severin și de către Primăria și Consiliul Local Grădinari, au fost promovarea valorilor și a folclorului din zona Văii Carașului.

La festival au luat parte 16 ansambluri folclorice și fanfare din Reșița, Oravița, Goruia, Carașova, Greoni, Ciorteia, Răcășdia, Borlova, Borlovenii Vechi, Armeniș, Sichevița și Grădinari. La manifestări au asistat peste 500 de persoane, alături de componentii ansamblurilor partici-

pante, oficialități județene și locale și diversi invitați.

“Karașevska zora”, formația Uniunii Croaților din România, s-a remarcat prin ținută și prestația la festivalul din Grădinari, fiind răsplătită cu înDELUNGI aplauze și cu o diplomă de merit din partea organizatorilor. În cadrul bogăției și varietății coloristică a folclorului bănățean s-a distins specificitatea folclorului croaților din bazinul carașovenesc, prezentat într-o suita folclorică de la legenda lui Petru – până la răsunetul tălăngilor în șuieratul vântului ce dogoare din înaltul muntelui Semenic.

Redacția



ÎNTÂLNIREA INTERNAȚIONALĂ A CORURIILOR BISERICEȘTI A MINORITĂȚILOR

În zilele de 10-11 octombrie 2009, la Zagreb, a avut loc aniversarea a 25 de ani de la înființarea corului „Desiderium Čežnja” 1984-2009.

Corul Desiderium Čežnja își desfășoară activitatea în partea de vest a Zagrebului și colaborează de mai bine de 20 de ani cu coruri și parohii catolice din Austria, Slovenia, Ungaria, Bosニア-Herțegovina, Italia și România.

La spectacolul de gală al corurilor din Zagreb a fost invitată și Uniunea Croaților din România, reprezentată prin corul bisericii din Recaș „Laudate Dominum”. Alături de corul din Recaș, la întâlnirea din Zagreb, au participat și ansamblul „Koprive” din Ungaria, ansamblul folcloric „Antun Mihanić” din Croatia, corul bisericesc al parohiei Mjenovo din Austria și alții.

Corul din Recaș a fost din nou apreciat datorită profesionalismului



arătat, cântând piese din repertoriu pe 4 voci. A doua zi, corurile reunite au cântat la slujba oficiată în biserică. Întâlnirea a fost de bun augur pentru toate corurile, prilejuind un veritabil schimb de experiență între formațiile participante.

Corul Laudate Dominum a

participat pentru a patra oară la festivitatea din Zagreb. Se află în relații de colaborare cu corul Desiderium Čežnja din anul 2001, când, împreună cu coruri din Ungaria și Austria, a participat la întâlnirea de pregătire a corurilor minorităților croațe.

Ivan Ianculov

LA PESCUIT CU DINGO

Trecuseră câteva zile de când venisem de pe Clisura Dunării și deja mă pregăteam pentru o altă aventură la pescuit, dar de data aceasta m-am hotărât să urc la munte, pe lacul de acumulare „Trei ape”.

Cum prin sat nu prea sunt pescarii sportivi, decât unul singur și acela ocupat cu treburile gospodărești, eram nevoit să plec singur într-o lume pe care numai pescarii adevărați o pot înțelege.

Având biletul de voie de acasă, nu am ezitat nici un moment, singura problemă care nu-mi dădea pace, era aceea de a nu-l lăsa pe Dingo acasă. Dingo este câinele meu de vânătoare, îmi permit să-i zic „câine” deoarece a împlinit în urmă cu câteva zile vârsta de un an. Este de rasă, copoi ardeleanesc, îl place natura, egal dacă se află la vânătoare sau la pescuit.

Cele mai multe dintre ușenile și barca pneumatică au intrat în mașină, iar portbagajul era rezervat doar pentru Dingo.

Mi-am zis să plec pe la amiază, numai bine aveam timp să-mi fac bagajele, oricum urma să înnopteze la munte și să pescuiesc și a doua zi. Îmi luasem de acasă peștișorii și precum: creietele, pietrari și beldița. Cele mai mari speranțe mi le-am pus înăuntrul arsenalului artificial: vobler, rotative și oscilante.

Am ajuns cu bine, iar lacul era aproape puștiu. Mi-am ales un loc cu mult pietriș și stânci, numai bun pentru șalău, dar mai ales aveam avantajul că puteam să vin cu mașina până-n malul lacului. Am instalat cortul, am adunat lemne de foc, am montat bețele la fix, cu montură de peștișor viu și am făcut o baie. Bineînțeles, Dingo m-a urmat până aproape de jumătatea lacului, după care ne-am întors în tabără ca să luăm o gustare și eu o bere. Apoi am umflat barca pneumatică, am luat bățul de spinning, trusa cu voblere și am pornit la „vânătoarea” de pești. Pe „compatriotul” meu l-am lăsat în tabără, fiindcă cineva trebuia să aibă grijă de bețe și de mașină.

Primul mal explorat de mine, cel cu umbră, mi-a adus câteva exemplare de clean destul de frumușei și doi șalăiași pe care i-am reținut numai pentru imortalizare. Nu puteam înțelege un lucru - ori era voblerul prea mare ori era șalăul prea mic.

În fine, trebuia să mă întorc în tabără deoarece focul pe care-l făcusem la plecare de-abia mai scotea fum. Îmi era frică că o să rămân fără jar și nu aveam cu ce să-mi gătesc

cina. Oricum mă alesesem cu vreo 3 kg de clean, din acela nici prea mare nici prea mic. Mi-am pregătit cina, cu o țuică mică, am reînnoit bețele la fix și am hotărât să mă culc mai devreme ca să mă pot trezi dimineața la prima oră, pentru a-mi încerca norocul la vobler, bătând malul din barcă.

Zis și făcut, m-am trezit pe la ora 5:30 și m-am spălat pe față. Apa era numai bună de făcut baie, în schimb aerul din atmosferă era foarte rece.



Am încercat să-i dau de înțeles câine-lui cum să treabă, i-am dat de mâncare și m-am suiat în barcă. Pe Dingo îl legasem lângă mașină, a stat cuminte atâtă timp cât mă avea în vizor, după aceea și-a început recitalul de chiuț și lătrat. M-am întors imediat, deoarece îmi era frică să nu trezească lumea venită în vacanță și cauzată la pensiunile din jurul lacului.

L-am băgat în mașină, i-am lăsat geamurile deschise de două degete și am tras mașina într-un loc în care chiar dacă răsărea soarele să fie la umbră, deoarece aveam de gând să stau pe lac 2-3 ore.

Am ales locurile cu fundul pietros în speranța vreunui șalău, însă pierdusem vremea degeaba, iar când m-am deplasat la locurile cu clean, era prea târziu, aceștia se săturaseră deja și nu aveau chef de momelile mele artificiale.

Se făcuse deja ora 11 când am ajuns la tabără, mai mult ca sigur „colegul meu” de pescuit, Dingo, era foarte supărat pe mine, dar l-am con-

solat cu puțină mâncare, după care am făcut o baie împreună.

Uitasem să menționez, am prins 4 șalăiași cu bețele montate la fix cu peștișor viu, cărora nu le-am mai făcut poze deoarece m-am trezit după miezul nopții grătie clopoțelor montați pe vârful bețelor. Pe doi dintre ei nu i-am putut salva deoarece au înghijit prea adânc montura, iar pe ceilalți doi i-am eliberat în speranță că mă vor vizita din nou în anii ce vor urma.



Am decis să închei această aventură la munte din care m-am ales cu o grămadă de poze minunate, o baie în apa lacului, ceva pește pentru acasă și un nou coleg de pescuit. Pe acest lac mă voi întoarce cu siguranță în vara aceasta, dar aştept să vină ceva ploii ca să se tulbere puțin lacul, deoarece acum era prea limpede, iar șalăul, sperios cum este, nu prea a avut chef de înghijit voblere și twistere, a preferat mâncarea lui obișnuită și sigură de pe fundul lacului.



POČELA JE NOVA ŠKOLSKA GODINA

Citatelji naše novine sjećaju se da smo o problemu školstva iz Ravnika pisali već u dva navrata.

Ukratko, radilo se o nalogu rumunjskog Ministarstva obrazovanja po kome se zahtjevalo da se škole (misli se pretežito na ruralno područje) koje su imale po novim kriterijama nedovoljan broj učenika, premjeste u glavnu školu pripadajuće općine. Gimnazijalni ciklus ravničke škole bio je na meti tog naloga i Generalni inspektorat karaš-severinske županije odlučio je da za buduće bude premješten u Lupak. I tako je nastala

stavak 10., članak 7.) zakon koji navodi da lokalna administracija može odlučiti održavanje jedne škole koja broji manje od 100 učenika ukoliko to želi. Ako bi se taj prijedlog prihvatio, općina Lupak bi trebala dalje informirati Ministarstvo radi odobrenja. Imajući to u vidu, vijećnici Zajedništva sastavljaju nacrt odluke (project de hotărâre) koji se odnosi na problem škole iz Ravnika, što bi trebao biti usvojen na DNEVNOM REDU (ordinacija de zi) iduće sjednice mjesnoga vijeća



pobuna roditelja iz Ravnika. Oni su se obratili i lupačkome knezu i Generalnom inspektoratu kako bi se odustalo od te namjere. Obojica su međutim tvrdili da se protiv tog naloga ništa ne može i da se nove uvjete moraju prihvati onakvi kakvi jesu. Roditelji se nisu dali smiriti pa su dalje tražili pomoć Zajedništvu. Profesor Radan šalje tada službeno pismo ministrici Ecaterini Andronescu u kojem joj iznosi opasnosti koje prijete našoj zajednici u slučaju da se taj novi zakon primjeni i u našim školama. Službeni odgovor Ministarstva glasio je da postoji odstupanje od ovog pravila (riječ je o zakonu broj 84/1995.,

općine Lupak. Lupački knez odstupa od zakona i lukavo premješta spomenuti nacrt odluke na RAZNO (diverse), točka koja nema obvezatni karakter, što je učinilo da glasanje lupačkih konsilijera koji su jednosložno odlučili nastavak gimnazijalnog ciklusa za školsku godinu 2009-2010. u Ravniku bude vrijedan nuli. Ministarstvo obrazovanja nije bilo obaviješteno da su vijećnici prihvatali navedeni nacrt odluke ZHR-a i sve ostaje kao da se ništa dogodilo nije. Bio je to niski udarac upućen našim vijećnicima, a što je najgore, našoj karaševskoj zajednici od strane onih koji su trebali braniti na sve moguće načine njegu-

interese i želje. Tjedan dana prije početka nove školske godine, unajmljeni traktor s prikolicom stiže u ravničku školu, pokuplja klupe (od petog do osmog razreda) i nosi ih u lupačku školu, ostavljajući tamošnje roditelje bez glasa. Kako bi se stvari „pojasnile”, lupački župnik, Marjan Tjinkul obavještava vjernike okupljene na nedjeljnoj misi da sutradan (ponedjeljak, početak škole) dolazi školski minibus koji će odvesti djecu u novo školsko odredište. Kako je bilo navješteno, školski minibus stiže u Ravnik i čeka da prebaci učenike u Lupak. Istovremeno stiže i profesor Radan koji savjetuje roditelje da ostave svoju djecu u Ravniku sve dok se stvari ne rješe. Roditelji i dalje pružaju povjerenje Zajedništvu i odlučuju da njihova djeca ostaju u Ravniku. U međuvremenu ZHR nastavlja svoju ofanzivu kod Generalnog inspektorata karaš-severinske županije kojemu, na temelju službenog odgovora ministrici obrazovanja, zahtjeva da odluči kraj ove nezgodne situacije. Tjedan dana nakon početka škole, (spomenimo samo da su za to vrijeme učenici V-VIII razreda poхаđali školu bez nastavnika, jedino pod nadzorom roditelja, a uz potpunu nesuglasnost direktorice Marije Dragija), Inspektorat konačno šalje svoje profesore u Ravnik kako bi se nastava odvijala u normalnim uvjetima. Bila je to pobeda odlučnosti, sloga i međusobnog povjerenja roditelja i Zajedništva koji su se zajedno uspjeli izboriti za prava naših učenika i u njihovu korist.

Daniel Lucacela

U RAVNIKU**PRVI RAZRED NA HRVATSKOM**

Što se školstva tiče, moramo istaknuti još jednu uspješnu akciju koju je ZHR poduzeo zajedno s roditeljima učenika prvog razreda iz Ravnika.

Riječ je o prijedlogu da se osnuje nastava na hrvatskom jeziku za prvi razred početkom ove školske godine. U tom smjeru, ZHR je pokupio potpisne šesnaest roditelja koji su pristali da im djeca budu učenici razreda s predavanjem na hrvatskom jeziku, jer sve do sada, u Ravniku se nastava od prvog do četvrtog razreda odvijala na rumunjskom jeziku. Te potpisne zajedno s molbom za što hitnije odobrenje ovog prijedloga (budući da bi nova školska godina počimala

za dva tjedna kasnije) šalju se kod Školskog Inspektorata Karaš-Severinske županije. Službeni odgovor stiže relativno brzo i što je najbitnije, donosi pozitivnu odluku ovome zahtjevu. Odgovor zvuči da Ministarstvo obrazovanja pristaje da se nastava u prvome razredu osnovne škole vodi i na hrvatskom jeziku ukoliko postoji za taj razred kvalificirani učitelj govornik hrvatskog jezika ili, u slučaju da takve osobe nema, pristaje se da Zajedništvo Hrvata imenuje kompetentnu osobu, također govor-

Ipak, iako su bile ispunjene sve uvjete za odvijanje nastave, nastala je mala panika u redovima roditelja koji su bili privućeni u mrežu glasina da rumunjski jezik neće biti uopće prisutan u nastavi, što će, naravno, štetiti učenicima koji taj jezik poznaju prilično slabo. Tako da od šesnaest roditelja podnositelja spomenutog zahtjeva, onih koji ostaju vjerni nastavi na hrvatskom budu još osam, dvojica njih sele se u međuvremenu van Ravnika, dok ostalih šest ponovno traže Inspektoratu da njihova djeca budu premještena na „normalnu“ nastavu rumunjskog jezika. Ova konfuzija trajala je čitavih dva tjedna u roku kojem su glavni predstavnici ZHR-a organizirali sastanke s roditeljima te djece i s Generalnim inspektorom kako bi razjasnili razloge tome čudesnome preokretu. Roditeljima se uspjelo objasniti da je rumunjski jezik po zakonu obvezatan dio nastave, a da maternji jezik u nastavi će moći jedino doći u pomoć učenicima da bolje razumiju ono što se predaje u tijeku nastave nego kad bi se iste stvari predavale na rumunjskom.

U ovom trenutku hrvatska nastava prvoga razreda osnovne škole u Ravniku broji trinaest učenika, dok su roditelji četrnaestoga (od kojih je počela širiti se dezinformacija u vezi s rumunjskom jezikom) odlučili da njihovo dijete bude premješteno na rumunjsku sekciju, ali budući da takav razred više ne postoji u Ravniku, bit će zaista zanimljivo pratiti koju će odluku donijeti Inspektorat nevinome klincu.



nastavak sa 1 str.

AMB. IVICA MAŠTRUKO

prostora koju je inače i posjetio u nekoliko navrata za vrijeme i na kraju mandata. Ukinuo je počasni hrvatski konzulat u Rešici zbog sudske kazne tadašnjega počasnog konzula i normalizirao je odnose ZHR i Veleposlanstva RH koji su bili zahlađeni nakon što je prijašnji ambasador Željko Kuprešak ukinuo novčana sredstva koja je ZHR zaradio na natjecanju kojeg je raspisala hrvatska vlada.

U više je navrata donirao finansijsku pomoć za potrebe škola na hrvatskom jeziku iz Rumunjske kao i nogometnim ekipama iz karaševske zajednice za kupnju športske opreme.

Iza veleposlanika Maštruka ostaju stabilni i prijateljski bilateralni odnosi između Hrvatske i Rumunjske, bez otvorenih pitanja, a hrvatskoj zajednici u Rumunjskoj će zasigurno ostati u srcu i lijepom sjećanju.



Daniel Lucacela

ZASJEDANJE KOORDINACIJSKOG ODBORA

Na redovnom zasjedanju Koordinacijskog odbora Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj održanom 31.10.2009. godine u Središnjem sjedištu iz Karaševa članovi odbora su analizirali, između ostalog, novčane troškove Zajedništva do desetog mjeseca i jednoglasno odobrili prijedlog investicija do kraja ove godine.



U proteklih deset mjeseci Zajedništvo Hrvata je novčane troškove ulagao u parcijalno održavanje i organiziranje postojećih sjedišta, popravljanje i održavanje opreme, za mjesечne plaće zaposlenika, za investicije i kupnju nepokretnih sredstava i za organiziranje i podržavanje raznih manifestacija kulturnog, znanstvenog i športskog karaktera. Djelomično je izmjenjen sadržaj investicija za 2009. g. ali ne i vrednost investicija. U ovoj godini dovršena je, između ostalog, otvorena scena i skladište iza scene, a do kraja godine ZHR namjerava napraviti projekt za izgradnju Centra za športske djelatnosti i promoviranje etničkog specifičeta Hrvata iz Rumunjske. Također, odbornici su odobrili izradu projekta za uređenje parka u Tirolu i projekt za obnovu nekoliko nadgrobnih spomenika u Keči, gdje je stanovništvo hrvatskog porijekla u stalnom opadanju i prijeti mu izumiranje.

Odbornici su se za vrijeme sastanka osvrnuli i na stanje školstva te situaciju maternjeg jezika u školama jedne malene i veoma osjetljive zajednice kao što je ova karaševska. Istaknuto je uspješno

nastavak sa 3 str.

impliciranje Zajedništva Hrvata za uvođenje maternjeg jezika u svim našim školama i naporu naše krovne organizacije za održavanje statusa ravnice škole, posebno nakon naloga rumunjskog Ministarstva obrazovanja prema kojemu su se škole s malenim brojem učenika trebale premjestiti u glavnu školu pripadajuće općine. Što se tiče ostalih mesta gdje žive Hrvati, odbornici su odlučili da Zajedništvo poduzme potrebne korake za uvođenje maternjeg jezika u škole iz Tirola i Rekaša, ukoliko – razumje se – u tamošnjim školama ima učenika hrvatske nacionalnosti koji bi to i htjeli.

brenjem karaševskog kneza. I sada općina mora platiti topografa s otprije 3.000 leja, novcima iz vlastitog budžeta.

Unatoč svih napora inž. Bobara da se stvar riješi mirnim putem, administrator kafića nije platio kaznu, već je uložio žalbu županijskom sudu u Ričici. Taj čin je naveo vijećnike karaševskog PDL-a i PNL-a da



Uredništvo

pokrenuo postupak prema kojemu bi se prostor kojega je Zajedništvo koncesionirao 1999. g. svede samo na površinu koju zauzima zgrada ZHR i otvorena scena. To je prava samovolja nezakonit postupak odlukom vijećnika koji samo zakon ne poznaju. A ono što je najgore, tajnica mjesnoga vijeća, g. Marija Vernika, potvrđuje tu nezakonitu odluku kao zakonitu.